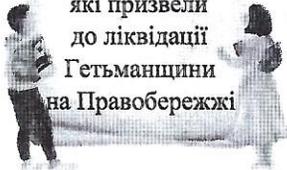

§ 29. Припинення існування Правобережної Гетьманщини

Упродовж уроку визначте чинники, які призвели до ліквідації Гетьманщини на Правобережжі

Згадайте, хто об'єднав Гетьманщину в 1668 році.

Як ви розумієте значення понять «компанійці», «сердюки», «бунчукове товариство»?

Чи пам'ятаєте ви, що Петро Дорошенко прийняв протекторат від Османської імперії? Що вам про це відомо?

Додаткова інформація

<https://is.gd/lissiz>

1. Чигиринські походи

Зміна ситуації на Правобережжі після зречення Петра Дорошенка не влаштувала Османську імперію. Щоб зберегти свій вплив на українські землі й надати законності своєму вторгненню, османи викрали Юрія Хмельницького з монастиря, вивезли до Стамбула, а 1677 року знову повернули його в Україну. **Юрія Хмельницького** проголосили правобережним гетьманом з титулом «князь Сарматії і України, володар Війська Запорозького». Його резиденцією стало місто **Немирів**. Він контролював частину сучасних Київщини, Черкащини, Вінниччини. Як васал османів розсилав свої універсали для збору війська, але безрезультатно.

Тим часом, Османська імперія прагнула оволодіти козацькою столицею — Чигирином, де закріпилися козацько-московські війська Івана Самойловича. Всього османи здійснили два **Чигиринські походи** — 1677 року та 1678 року. З першого разу захопити Чигирин не вдалося, адже гетьманська столиця була добре укріплена. Однак **під час другого походу Чигирин був знищений**.

Щоб позбавити ворога ресурсів для наступу на Лівобережжя, Іван Самойлович організував **«Великий згін» 1678–1679 років** — масове, примусове переміщення мешканців з правого берега Дніпра на лівий. Було переселено козаків та посполитих усіх полків Правобережжя, яке перетворилося на пустку. **1681 року** Османська імперія і Московське царство підписали **Бахчисарайський мир**. За ним, кордон між державами проходив по Дніпру.

1. Кого в 1677 році Османська імперія проголосила гетьманом замість Петра Дорошенка?
2. Скільки було Чигиринських походів? Які їхні наслідки?
3. Що таке «Великий згін»? Хто із гетьманів його організував? Чому?